

Helichrysum italicum

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Helichrysum* is afgeleid van de Griekse woorden helios (zon) en chrysos (goud), wat verwijst naar de heldere, vaak goudgele bloemhoofdjes van veel soorten binnen dit geslacht. De soortaanduiding *italicum* is afkomstig uit het Latijn en betekent eenvoudigweg Italiaans of uit Italië, wat duidt op de geografische herkomst of een prominente aanwezigheid van de plant in het Middellandse Zeegebied. De Nederlandse naam voor de plant is meestal Kerrieplant of Italiaanse strobloem, een naam die verwijst naar de sterke geur van het blad, die aan kerrie doet denken.

Taxonomie

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Asterales
- Familie: *Asteraceae*
(Composietenfamilie)
- Geslacht: *Helichrysum*
- Soort: *Helichrysum italicum*

Synoniemen

Helichrysum italicum heeft in de loop der tijd verschillende synoniemen gekend. Een algemeen bekend synoniem is *Gnaphalium italicum*, wat de oorspronkelijke classificatie onder een ander geslacht uit de Compositenfamilie aangeeft. Andere namen die soms worden gebruikt of historisch zijn verouderd, zijn *Helichrysum angustifolium* en *Helichrysum serotinum*, hoewel *Helichrysum italicum* de geaccepteerde botanische naam is.

Foto: Harrie de Vries

Variëteiten en Cultivars

Helichrysum italicum is een botanisch complexe soort met een aantal erkende variëteiten die vaak worden onderscheiden op basis van bladgrootte, beharing en chemotype (de samenstelling van de essentiële oliën). De meest gebruikte variëteiten zijn:

- *Helichrysum italicum* subsp. *serotinum*: Een late bloeier, vaak met een meer compacte groei.
- *Helichrysum italicum* subsp. *italicum*: De typische vorm.
- *Helichrysum italicum* subsp. *microphyllum*: Een kleinbladige variëteit, vaak gebruikt in de aromatherapie.

Hoewel de plant voornamelijk om zijn oliën en geur wordt gekweekt, zijn er enkele cultivars ontwikkeld voor sierwaarde:

- *Helichrysum italicum* 'Silver Sceptre': Een cultivar die wordt gewaardeerd om zijn bijzonder zilverachtige, bijna witte blad. De groei is compact en polvormig.
- *Helichrysum italicum* 'Dwarf Form': Hoewel dit vaak een generieke aanduiding is, beschrijft het een selectie die aanzienlijk kleiner blijft dan de soort, ideaal voor kleinere rotstuinen en potten.
- *Helichrysum italicum* 'White Flower Form': Een zeldzame selectie waarbij de bloemhoofdjes een crèmewitte in plaats van de typische gele kleur hebben.

Familie

Helichrysum italicum behoort tot de Composietenfamilie, de *Asteraceae*. Dit is een van de grootste plantenfamilies ter wereld en kenmerkt zich door bloemen die in dichte bloemhoofdjes gerangschikt zijn, lijkend op één enkele bloem. Tot deze familie behoren ook bekende planten als zonnebloem (*Helianthus*), madeliefje (*Bellis*) en kamille (*Matricaria*).

Hoogte

Helichrysum italicum groeit als een kleine, halfhoutige struik of subheester. De hoogte varieert doorgaans van 40 tot 60 centimeter, hoewel sommige variëteiten en ongesnoeide exemplaren tot 80 centimeter kunnen reiken.

Bloemkleur

De bloemkleur van de soort is een helder goudgeel of citroengeel. De bloemen zijn klein en verschijnen in dichte, bolvormige trossen aan het einde van de stengels. Ze behouden hun kleur en vorm na het drogen, wat de plant de naam strobloem geeft.

Bladkleur

De bladeren zijn smal, naaldachtig en opvallend zilvergrijs van kleur. Dit zilveren uiterlijk wordt veroorzaakt door een dichte laag fijne, viltige haartjes, die de plant helpen om water vast te houden en te reflecteren in zijn droge, zonnige habitat. Het blad is groenblijvend en verspreidt bij aanraking een sterke, aromatische geur.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Helichrysum italicum* vindt plaats in de zomer, meestal van juni tot en met augustus. De goudgele bloemen verschijnen lang na het verschijnen van het blad en zorgen voor een contrast met het zilvergrijze loof.

Standplaats

De plant is inheems in het Middellandse Zeegebied en vereist daarom een standplaats in de volle zon. De grond moet zeer goed doorlatend, zandig of grindachtig zijn en bij voorkeur arm aan voedingsstoffen. Stilstaand wintervocht is de grootste bedreiging voor deze plant, en daarom is een droge, warme plek essentieel.

Herkomst

Helichrysum italicum is inheems in het Middellandse Zeegebied, met name in landen als Italië (inclusief Corsica en Sardinië), Frankrijk en de Balkan. Het groeit in droge, rotsachtige, kust- en bergachtige gebieden.

Soort Gewas

De plant is een meerjarige en groenblijvende subheester (halfheester). Dit betekent dat de stengels aan de basis verhouten, maar de toppen zacht en kruidachtig blijven. Het wordt vaak gebruikt als sierheester, geurkruid of rotsplant.

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke en succesvolle vermeerderingswijze is door het nemen van halfverhoude stekken in de zomer. Stekken wortelen gemakkelijk in goed doorlatende grond. Zaaïen is ook mogelijk, maar de zaden zijn klein en de resulterende planten kunnen variëren in eigenschappen, vooral als het een variëteit of cultivar betreft.

Klimaatzone (USDA-zones)

Helichrysum italicum is matig winterhard en wordt meestal ingedeeld in USDA-winterhardheidszones 7 tot 9. In koudere gebieden (zone 6 en lager) moet de plant worden beschermd tegen strenge vorst en vooral tegen natte, koude omstandigheden.

Insecten

De bloemen van *Helichrysum italicum* trekken verschillende bestuivende insecten aan, waaronder bijen en vlinders, hoewel de plant voornamelijk wordt gewaardeerd om zijn loof. De sterke aromatische oliën in het blad hebben de neiging om de meeste herbivore insecten af te schrikken, waardoor de plant in de tuin zelden last heeft van ernstige plagen.

Bronvermelding

<https://www.rhs.org.uk/plants/8315/helichrysum-italicum/details>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:212624-1>

<https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?taxonid=277258>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	Helichrysum (zonnegoud), italicum (Italiaans)
Taxonomie	Rijk: Plantae, Familie: <i>Asteraceae</i> , Geslacht: <i>Helichrysum</i> , Soort: <i>Helichrysum italicum</i>
Synoniemen	<i>Gnaphalium italicum</i> , <i>Helichrysum angustifolium</i> , <i>Helichrysum serotinum</i>
Variëteiten en Cultivars	Variëteiten: <i>H. italicum</i> subsp. <i>serotinum</i> , <i>H. italicum</i> subsp. <i>microphyllum</i> . Cultivars: <i>H. italicum</i> 'Silver Sceptre', <i>H. italicum</i> 'Dwarf Form', <i>H. italicum</i> 'White Flower Form'
Familie	<i>Asteraceae</i> (Composietenfamilie)
Hoogte	40 tot 60 centimeter
Bloemkleur	Goudgeel of citroengeel
Bladkleur	Zilvergrijs, naaldachtig (groenblijvend)
Bloeiperiode	Zomer (juni tot en met augustus)
Standplaats	Volle zon, zeer goed doorlatende, zandige/grindachtige, arme grond
Herkomst	Middellandse Zeegebied (Italië, Frankrijk, Balkan)
Soort gewas	Meerjarige, groenblijvende subheester (halfheester)
Vermeerderingswijze	Halfverhoude stekken (zomer), zaaien
Klimaatzone (USDA-zones)	USDA-winterhardheidszones 7 tot 9
Insecten	Trekt bijen en vlinders aan; sterke geur schrikt de meeste herbivoren af